

Forslag

til

Lov om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger inden for ældreomsorgsområdet.

(Midlertidig forhøjelse af refusionsprocenten for hjemmehjælp).

Fremsat den 22. august af *socialministeren*.

§ 1.

For perioden 1. januar 1978-31. december 1980 yder staten — ud over den sædvanlige refusion efter lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand § 133, stk. 1, på 50 pct. — en særrefusion på 25 pct. af den del af en kommunes refusionsberettigende udgifter til hjemmehjælp, der overstiger kommunens refusionsberettigende udgift til hjemmehjælp i perioden 1. april 1976-31. marts 1977 regu-

leret i hvert af årene med den forventede lønudvikling for hjemmehjælpere i forhold til lønniveauet i perioden 1. april 1976-31. marts 1977.

§ 2.

Socialministeren fastsætter regler for beregning, anvisning af refusion m. v. efter forhandling med finansministeren.

Bemærkninger til lovforslaget.

Det foreliggende lovforslag indeholder alene en bestemmelse om særrefusion af kommunernes udgifter til hjemmehjælp ud over en vis grænse.

Lovforslaget skal imidlertid betragtes i sammenhæng med regeringens samlede oplæg til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger inden for ældreomsorgsområdet, der er beskrevet i et fælles oplæg af 16. august 1977 fra socialministeriet og finansministeriet. Fællesoplægget er udsendt til de kommunale organisationer.

De væsentligste elementer i regeringens samlede oplæg inden for ældreomsorgsområdet er følgende:

1. Øget indsats af hjemmehjælp.
2. Lempelse af betalingssatserne for hjemmehjælp.
3. Intensivering af uddannelsen af hjemmehjælpere.
4. Refusion af plejehjems kapitaludgifter omlægges til generelle tilskud.

5. Maksimumsgrænserne for de refusionsberettigende driftsudgifter excl. ejendomsudgifter ophæves.

6. Ændringer i de generelle tilskud til kommunerne.

ad 1. Øget indsats af hjemmehjælp.

Der stiles mod en yderligere vækst i antallet af fuldtidsbeskæftigede hjemmehjælpere i perioden 1978-1980 på i alt 2000 i forhold til den allerede påregnede vækst på 1700, eller i alt 3700.

Kommunerne anmodes om ved nyansættelser at give arbejdsløse kvinder en fortrinstillig.

Med henblik på at tilskynde til denne merbeskæftigelse foreslås, at der fra 1. januar 1978 indføres en særrefusion på 25 pct. udover den sædvanlige refusion på 50 pct. af den del af kommunernes udgifter til hjemmehjælp, der ligger over den konstaterede

Socialmin. 6. kt. j. nr. 110-5.

udgift i 1976-77, forhøjet med den gennemsnitlige lønstigning for hjemmehjælpere i forhold til lønniveauet i 1976-77.

ad 2. Lempelse af betalings-satserne for hjemmehjælp.

Blandt andet med henblik på at fremme udnyttelsen af hjemmehjælpsordningen gennemføres der samtidig en lempelse af de betalings-satser, der i henhold til bistandslovens § 54 er fastsat i socialministeriets cirkulære af 3. marts 1976. Disse lempelser gennemføres inden for en beløbsramme på 40 mill. kr.

ad 3. Intensivering af uddannelsen af hjemmehjælpere.

En ny uddannelsesstruktur på hjemmehjælpsområdet etableres pr. 1. januar 1978 på grundlag af de forhandlinger, der — allerede i forbindelse med bistandslovens indførelse af obligatorisk uddannelse — har været ført mellem socialministeriet og kommunerne. Der gennemføres samtidig en fordobling af den hidtidige uddannelseskapacitet samt en vikarordning for hjemmehjælpere på kursus.

Det skønnes, at disse foranstaltninger indebærer offentlige merudgifter på 11 mill. kr. på årsbasis.

ad 4. Refusion af plejehjems kapitaludgifter omlægges til generelle tilskud.

Det foreslås, at der træffes principbeslutning om, at refusionen vedrørende plejehjems kapitaludgifter omlægges til generelle tilskud, og der stiles mod, at denne omlægning kan gennemføres pr. 1. januar 1979.

Med henblik på den konkrete gennemførelse af omlægningen iværksættes under medvirken fra kommunal side et udredningsarbejde, der kan klarlægge konsekvenserne af omlægningen for den enkelte kommune. Resultaterne af dette arbejde vurderes i sammenhæng med arbejdet i indenrigsministeriets arbejdsgruppe vedrørende bloktilskud og andre udligningsordninger, samt med de mere omfattende omlægninger i forbindelse med særforsorgens udlægning.

ad 5. Maksimumsgrænserne for de refusionsberettigede driftsudgifter, excl. ejendomsudgifter ophæves.

De gældende økonomiske maksimumsgrænser for plejehjems driftsudgifter exclusive ejendomsudgifter, der er fastsat efter bistandslovens § 136, stk. 3, ophæves pr. 1. januar 1978.

ad 6. Ændringer i de generelle tilskud til kommunerne.

De foreslåede omlægninger gennemføres på en sådan måde, at der opnås statsfinansiell neutralitet i hvert af årene 1978-80.

Merbeskæftigelsen af i alt 2000 hjemmehjælpere (fuldtidsbeskæftigede) kan næppe gennemføres straks. Det forudsættes derfor i det følgende, at der, som et realistisk udgangspunkt, i 1978 opnås en merbeskæftigelse på 1000 og i 1979 yderligere 1000 i forhold til den hidtil forventede stigning. Antallet af fuldtidsbeskæftigede hjemmehjælpere kan herefter anslås at stige med 1580 i 1978, 1560 i 1979 og 560 i 1980, eller i alt 3700 i perioden 1978-80.

Under denne forudsætning vil de samlede offentlige udgifter til hjemmehjælp udvikle sig således:

mill. kr.	1978	1979	1980
april 1977			
Hidtil påregnet offentlig udgift	1260	1300	1340
Merudgift ved ansættelse af yderligere 1000 fuldtids i 1978 og 1000 i 1979	70	140	140
Lempelse af betalings-satser	40	40	40
Revideret udgiftsforløb	1370	1480	1520

mill. kr.	1978	1979	1980
Samlet merudgift som følge af omlægningen	110	180	180
Heraf			
a. Staten	110	170	180
b. Kommunerne	0	10	0

Note: Statens merudgift er beregnet som 75 pct. af udgiften ved ansættelse af yderligere hjemmehjælpere (1000 i 1978 og 1000 i 1979), 75 pct. af udgiften ved nedsættelse af betalings-satser, samt 25 pct. af den hidtil budgetterede merudgift ved uvidelsen af hjemmehjælp i forhold til 1976-77, hvor udgifterne i april 1977-niveau var 1.160 mill. kr.

Den nævnte statslige merudgift samt merudgiften ved intensivering af hjemmehjælperuddannelserne forudsættes modsvaret af statslige mindreudgifter på plejehjemsområdet.

Ophævelsen af de økonomiske maksimumsgrænser indebærer en yderligere direkte statslig merudgift på mindst 125 mill. kr., mens bortfald af refusionen af plejehjems kapitaludgifter m. v. indebærer en statslig besparelse på mellem 250 og 300 mill. kr.

Da bortfaldet af refusion vedrørende kapitaludgifter efter ovenstående først forudsættes gennemført pr. 1. januar 1979, må den statslige merudgift i 1978 på hjemmehjælpsområdet og ved ophævelsen af maksimumsgrænserne modsvares af en nedsættelse af de generelle tilskud til kommunerne.

Fra 1979 vil merudgifterne kunne modregnes i besparelsen ved omlægningen af refusionen vedrørende kapitaludgifter.

I kraft af den fortsat gældende refusion vedrørende plejhjems driftsudgifter vil en afdæmpning af plejhjemsudbygningen også føre til visse statslige mindreudgifter. Til gengæld vil ophævelsen af maksimumsgrænserne formodentlig give staten afledte merudgifter ud over den direkte merudgift ved op-

hævelsen, og også inden for andre dele af ældreomsorgsområdet (beskyttede boliger, daghjem, dagcentre etc.) kan omlægningerne give afledte statslige merudgifter. Nettovirkningen af disse forskydninger skønnes at være en statslig mindreudgift i 1979 på 50 mill. kr. og i 1980 på 100 mill. kr.

Opnåelsen af statsfinansiel neutralitet i hvert af årene 1978, 1979 og 1980 opnås herefter på følgende måde:

mill. kr.	1978		1979		1980	
	Stat	Kommuner	Stat	Kommuner	Stat	Kommuner
Øget hjemmehjælp.....	+ 110	0	+ 170	+ 10	+ 180	0
Øget uddannelse af hjemmehjælper.....	+ 8	+ 3	+ 8	+ 3	+ 8	+ 3
Ophævelse af maksimumsgrænser for plejhjem.....	+ 125	÷ 125	+ 125	÷ 125	+ 125	÷ 125
Omlægning af ejendomsudgiftsrefusion.....	—	—	÷ 300 ¹⁾	+ 300 ¹⁾	÷ 300 ¹⁾	+ 300 ¹⁾
Besparelse ved afdæmpning af plejhjemsudbygning....	—	÷ ?	÷ 50	÷ ?	÷ 100	÷ ?
Modregning af generelle tilskud.....	÷ 243	+ 243	+ 47	÷ 47	+ 87	÷ 87
I alt.....	0	+ 121	0	+ 141 (÷ kommunal besparelse på plejhjemsområdet)	0	+ 91 (÷ kommunal besparelse på plejhjemsområdet)

¹⁾ Beløbets størrelse er afhængig af den endelige beregning af kapitaludgifternes størrelse.

Det forudsættes, at beregningen af den statsfinansielle neutralitet årligt tages op til vurdering på grundlag af oplysninger om det faktiske forløb af de foreslåede foranstaltninger.

Administrative konsekvenser m. v.

Særrefusionen for hjemmehjælp vil indebære et vist merarbejde i kommunerne. En ophævelse af refusionen af plejhjems kapitaludgifter samt en ophævelse af maksimumsgrænserne for de refusions-

berettigende driftsudgifter excl. ejendomsudgifter for plejhjem vil indebære en væsentlig administrativ lettelse for kommunerne. Intensivering af udannelsen af hjemmehjælper vil kræve en mindre forøgelse i personaleantallet i socialstyrelsen.

Forslaget om en særrefusion for hjemmehjælp vil — set i sammenhæng med regeringens øvrige oplæg til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger på ældreomsorgsområdet — ikke medføre merudgifter for staten.